

Naturskyddsföreningen

Tyresö

PROGRAM

Höst & Vinter

2015 / 2016

Upptäck cykelglädjen!

Foto: Cécile Everett

<http://tyreso.naturskyddsforeningen.se/>
<https://www.facebook.com/TyresoNaturskyddsforening>

CYKELN

- en viktig pusselbit i framtidens trafiklösning!

I framtiden är cykeln och kollektivtrafiken det transportsätt som måste prioriteras, utvecklas och uppmuntras.

Enligt nya Översiktsplanen ska Tyresö förtätas och bilparkeringar minska. Bilar kommer att ges mindre plats i framtidens samhälle. De tar stor plats både på vägar och parkeringar som ofta tar grönområden i anspråk.

Att cykla ger en fantastisk frihet, motion och glädje, men utan någon miljöpåverkan. Med cykel är det korta avstånd i hela Tyresö och man förvånas över att lokala resor ofta går snabbare än att ta bilen. Hälften av invånarna bor inom 2 km från Tyresö C. 9 av 10 har mindre än 4 km dit.

I Stockholmsregionen är målet att fyrdubbla cyklingen till 2030 så att 20% av resorna då sker med cykel jämfört med 5% idag.

På köpet får man motion och upplever omgivningarna på ett närmare, trevligare sätt eftersom man kan ta olika vägar och lättare upptäcka platser som inte nås genom bilvägar. Att vänja barnen att cykla till skola, olika aktiviteter eller på utflykter ger dem naturligt tillfälle till rörelse utomhus men också större kunskap om sitt närsamhälle. Det finns många olika slags lastcyklar för olika ändamål.

Se exemplet nedan och läs mer på www.cykelkarneval.com

Förskolan Småkottarna i Uppsala använder lastcykel med el-assist.

"Vi rör oss lätt med våra cyklar där alla barn får plats och sitter säkert."

Foton: cyklamedlastcykel.se

80% av invånarna i Stockholms län har 30 minuters cykelväg till arbetet. Allt fler tar cykeln för att:

1. Du blir lyckligare.¹⁾
2. Du blir intelligentare.²⁾
3. Känner mindre oro och ångest.³⁾
4. Du blir friskare med minskad risk för cancer och hjärt- och kärlsjukdomar.
5. Billigt, det går att köpa en cykel för priset av ett busskort.
6. Du spar tid genom att undvika dötid i bilköer samtidigt som du får motion.
7. Du kommer fram oavsett bilköer.
8. Snabbaste sättet att ta sig fram i Stockholms innerstad.

1. Bengt Brülde 2011

2. *Physiol Behav.* 2011 Oct 24;104(5):934-41. Epub 2011 June 23.

Griffi n EW, Mullally S, Foley C, Warrington SA, O'Mara SM, Kelly AM.

3. <http://psychcentral.com/news/2012/01/20/exercise-can-reduce-anxiety-in-women/33898.html>

Falköga i Tyresö

Pilgrimsfalken, som har mycket skarp syn och ser längre än de flesta, var utrotningshotad men har räddats genom Naturskyddsföreningens arbete och är därför vår symbolfågel.

✖ - **noterar med bestörtning** att SL genom Nobina beslutat att dra in bussurer i rusningstrafiken i Tyresö, samtidigt som kommunen satsar på att fler skall åka kollektivt. Hur blev det så här?

✖ - **längtar efter** att få se blommande ängar som sköts med årlig slåtter i Wättinge- och Petterbodastråket, istället för klippta gräsmattor. Blomsterängar är billigare, mer ekologiska och vackrare!

Foto: Per Bengtsson

✖ - **tackar** för att Kalvfjärden nu slipper en del gifter tack vare båtbottentvätten vid Vissvass.

✖ - **förfasar sig** över att Petterbodastråket äter naggas i kanten för utbyggnad av Kvarteret Lastbilen 7 i tallungen vid stallet.

✖ - **gratulerar** Jorden och Södertörn till den nya biogasanläggningen där Tyresös matavfall nu förvandlas till biogas och jord. Se programmet för studiebesök den 17 november.

✖ - **ser att** Tyresö kommun har placerat sig i ekomatligan 2015, vilket innebär att minst 25% av alla matinköp i kommunen är ekologiska. Men på föreningens fråga inför valet, ville alla partier verka för 100% till år 2023. Det är en bit kvar!

✖ - **gillar skarpt att** Tyresö kommun tillsammans med de övriga sju Södertörnskommunerna, sedan 13 april i år har en samordnad distribution för transporter av varor. Detta leder förhoppningsvis till minskade koldioxidutsläpp med hela 50%!

Höst- och vinterprogram 2015 / 2016

För information och ev. ändringar, se hemsidan:
tyreso.naturskyddsforeningen.se

Torsdag 3 september kl. 18.30-21.30

Miljövänliga veckan

Upptaktsmöte för miljövänliga veckan

(v. 40) på Rikskansliet, Åsögatan 33. Årets tema är ekokaffe och ekobröd. Du som vill lära mer om detta är hjärtligt välkommen att delta.

Anmäl dig till Emma Schutt, 076-109 2844, emma.schutt@naturskyddsforeningen.se

Lördag 5 september kl. 12-17

Cykelfestival / Tyresöfestival

Vid årets **Tyresöfestival** (i Wättingestråket nedanför Kvarnhjulet) anordnar vi en

Cykelfestival. Där finns teknikkbana för barn och möjlighet för alla att prova olika sorters cyklar. T.ex. olika låd- och transportcyklar, elcyklar och paracyklar som hand- och tandemcyklar för olika funktionshinder. Där kan du också ta en titt på olika cykelkärror och få tips på smarta cykelfunktioner. I samarbete med **Cykelfrämjandet, Friskis & Svettis** och **Tyresö kommun**.

Kontakt: Solveig Dahl, 070-350 11 39

Lördag 12 september

Svampplockning

Vi ger os ut i svampskogen med svampkännaren **Per Westman**. Både vana och ovana svampplockare är välkomna! Samling kl 10 vid parkering Gammelström/Hundängen. Ca 4 tim. Ta med matsäck/fika!

Kontakt: Solveig Dahl, 070-350 11 39

Lördag 12 september kl. 9.30-16

Natursnoksledarkurs i Haninge

Är du intresserad av att bli Natursnoksledare och upptäcka naturen tillsammans med barn, egna eller andras?

Anmälan till: Eva Lindberg, 070-344 44 31
Läs mer om verksamheten på sid 6

Lördag 19 september

Cykelkarneval i Stockholm kl. 10 -16

Ingår i EU-initiativet för Bilfri dag i Europas storstäder. Då finns chansen att cykla genom bilfria gator och torg och tillsammans förvandla vårt vackra Stockholm till en cykelstad. Karnevalståget avgår 14.00 från Norrbro och går via City, Kungsholmen och Vasastan och avslutas ca 15.30 på Skeppsholmen där olika festligheter anordnas. **Läs mer på: cykelkarneval.com**

Lördag 26 september

Klädbyttardag med ekofika

Ett roligt sätt att **förnya garderoben**.

Lämna in max 5 st hela o rena plagg – dam, herr och barn. Byt till dig 'nya' plagg. Tid o plats: **kl. 13 – 16 i Cafe Kvarnhjulet Hus B** Pluggv. 6. *Se mer information på hemsidan!* Vi säljer **ekokaffe med eko-bröd**, som är årets tema på miljövänliga veckan, alltid v. 40. Särskild inbjudan till våra medlemmar, som bjuds på gratis ekofika.

Ta med fikabiljetten på sidan 7!

Info: AnnJeanette, 0709-80 67 63, annjeanette.keinonen@telia.com

Söndag 4 oktober

Slagornas skog

En upplevelsedag för barn och familj.

Gå på upptäckts färd i skogen! Kan du hitta den lilla räven och se var älvarna har dansat? Vid Stora Stenen träffar du Moster Mossa eller Bergadrottningen som berättar sagor. Grädda pinnbröd över elden. **Gratis och barnvänligt!** Tid o plats: Kl. 12-15, Alby friluftsområde. Skyltar från övre p-plats på Alby friluftsgård. I samarbete med **Friluftsförbundet**.

Kontakt: Solveig Dahl, 070-350 11 39

Yllet, Spinn- och tovningskurs

Kvällskurs varannan vecka där du kan lära dig att hantera världens bästa funktionsmaterial - fårull. Göra egna sit-tunderlag, tofflor, konstverk, eller kanske spinna eget garn till vårens fintröja m.m. Både nybörjare och redan erfarna spinnare och tovare är välkomna. **Start 1 oktober.** Plats: Kvarnhjulet, bildsalen.

Anmälan: Tiina Vinter, 073- 62 79 676
tiina.vinter68@gmail.com

Läs mer på Facebook: Yllet - tova och spinna.

Torsdag 12 november

Betraktelser med Erik Magnusson på Uddby Café kl.18.30

Erik Magnusson på Uddby gård gör en historisk tillbakablick, med Tyresö i fokus, om det levande lantbrukets betydelse i en tätande Stockholmsregion. Caféet öppnar 18:00 då man kan köpa kaffe, ostsmörgås och nybakta bullar.

Kontakt: Helena Hartzell, 08-93 86 42

Tisdag 17 november kl 18:30

Följ med till vår biogasanläggning

Studiebesök på nya biogasanläggningen i Huddinge, dit Tyresöbornas matavfall körs. Max 12 pers. Först till kvarn...

Anmälan till: Solveig Dahl,
070-350 11 39, solveig.dahl@webmail.se

Torsdag 3 december

Funderar du på att bli aktiv i Tyresö Naturskyddsförening?

Välkommen att träffa styrelsen och andra aktiva medlemmar. Inspiration, samtal och räksmörgås på Uddby gård kl 18.

Anmälan till: Solveig Dahl senast 1 december, 070-350 11 39
solveig.dahl@webmail.se

Natursnokarna

Natursnokarna är samlingsnamnet på Naturskyddsföreningens familjeverksamhet. Natursnokarna vänder sig i första hand till barn och deras familjer. Syftet är att inspirera barnen att njuta av och uppskatta naturen.

Söndag 13 september

Pinnar, stenar, småkryp kl. 11-13

Samling: Vid Naturens rum, Alby Fri-luftsgård. Tillsammans letar, tittar och undersöker vi små vackra och spännande saker vi hittar i naturen. Medtag matsäck/ fika

Söndag 4 oktober kl.12-15

Sagornas skog *Se sidan 5!*

Söndag 11 oktober

Tur till Telegrafberget kl. 13-15

Vi klättrar upp på Telegrafberget, tittar på utsikten och fikar. Samling: Parkeringen vid Trinntorpsbadet, Busshållplats Trinntorp buss 805. Medtag fika.

Söndag 24 januari

Spåra och spana i Nyfors kl. 11-13

Vi kikar efter strömstaren och matar änder. Samling: Vid Nyfors nere vid strömmen ("Wättingeströmmen"). 10 minuters promenad från busshållplats Nyfors, buss 873. Medtag matsäck och gärna egen kikare den som har.

Kontaktpersoner:

Anna-Mia Bergkvist, 070-19 17 187
anna-mia.bergkvist@live.se

Helena Hartzell, 08-93 86 42
helena.hartzell@telia.com

Dyviks Lövängar

Höstens program 2015

Samling vid redskapsboden väster om Dyviksmaren. Redskap finns på plats. Medtag arbetshandskar. Arbetet på lövängarna sker på egen risk för deltagare över 18 års ålder. För yngre deltagare sker arbetet under målsmans/lärares ansvar.
Kontaktpersoner: Harald Berg 08-7707061 eller Ulf Johansson 08-7120968.

Lördag 5 september kl. 10

Lövtäkt, årsmöte, ev. höstslåtter

Efterslåtter med lie och räfsa av vissa högvuxna partier som djuren inte betat av. Traditionell hamling och lövtäkt av några askar och andra lövträd. I anslutning till lunchen sammanfattar Håkan Slotte sina erfarenheter av hamling av askskottsjuka askar. Årsmötet hålles i anslutning till lunchpausen. Medtag förtäring.

Lördag 3 oktober kl. 10

Höstarbete

Gallring och röjning av träd, buskar och sly för att få en bättre balans mellan ljus och skugga på ängarna. Eldning av ris om vädret tillåter. Medtag förtäring.

VART TAR DITT MATAVFALL VÄGEN?

Jo, till en ny Biogasanläggning i Huddinge som tagits i drift under hösten. Här tar man hand om matavfallet! Från och med i höst kan innevägnarna i Tyresö och Södertörn tanka sina bilar med biogas som är gjord på matavfall som vi själva producerat.

Viste du att på 1 kg matavfall kan en biogasbil köra 1-2 kilometer. Och att varje fordon som drivs med biogas istället för bensin eller diesel, minskar klimatpåverkan med ca. 90%. Det är det renaste förnybara drivmedlet vi har.

Redan nu sorterar många företag och mer än hälften av alla villahushåll ut sina gamla bananskal och matavfall. Det skickas sedan till SRV återvinning och Scandina-

vian Biogas gemensamma anläggning vid Gladö kvarn i Huddinge. Där finfördelas och späds matavfallet till en flytande röra som kallas slurry. När den sedan rötas i den nya anläggningen bildas biogas som fungerar som ett klimatneutralt bränsle för bilar, bussar och andra fordon. Rötresten blir sedan ett biogödsel som används i det ekologiska jordbruket och som återför näringsämnen kväve och fosfor till jorden. På det sättet sluts detta kretslopp. Om du inte börjat sortera matavfallet ännu så är det dags nu.

Tisdag den 17 november åker vi dit på studiebesök! Se sidan 5.

FIKABILJETT

Lördagen den 26 september har vi klädbyttardag i cafeét i Kvarnhjulet (se sidan 4). Ni har möjlighet att byta kläder och vi bjuder våra medlemmar på fika. Ta med den här biljetten!

Styrelsen kommer att vara på plats och berättar gärna vad vi gör. Ni har även möjlighet att berätta vad just ni tycker är viktigt i Tyresö och att ställa frågor till oss.

Namn:.....

Mail:.....

OBS! Biljetten måste medtas för att du skall få gratis fika!

EKONOMIBREV

Tyresö Naturskyddsförening, c/o Solveig Dahl, Renlavsgången 326, 135 35 TYRESÖ

Skicka din e-postadress till oss på
tyreso@naturskyddsforeningen.se
så får du påminnelse om våra aktiviteter.

Naturens rum

En permanent utställning med några av Tyresös olika naturmiljöer, uppbyggd av växter, djur och målningar. Öppet lördagar och söndagar kl 10-16. Naturens rum ligger på Alby friluftsgård.

Studie
främjandet

Våra aktiviteter
arrangeras
i samarbete med
Studiefrämjandet

Så här blir du medlem i Naturskyddsföreningen

Anmäl per telefon: 08-702 65 77, mån - tor, kl 9-11.30, 12.30-14.

E-post: medlem@naturskyddforeningen.se eller besök www.naturskyddforeningen.se

Medlemskap 295:-
eller autogiro 24 kr/mån

Familjemedlemskap 356:-
eller autogiro 30 kr/mån

**Ungdomsmedlemskap
195:-** (under 25 år)
eller autogiro 16 kr/mån

Naturskyddsföreningen
Tyresö